

Kommunal målsetting for forvaltning av hjortevilt i Sømna

Vedtatt i Utvalg for vilt sak 2023/3 20.04.2023

Hovedmål 2023-2025

Sømna kommune skal ha en levedyktig og bærekraftig hjorteviltbestand med nærings- og rekreasjonsmessig nyttiggjøring av viltressursen, samtidig som ulemper for landbruksnæring og andre samfunnsinteresser skal holdes på et lavt nivå.

Elg

Uten å ha et eksakt mål for antall elg i vinterbestanden skal indekser fra hjorteviltregisteret brukes aktivt som et redskap etter hver jakt sesong for analyse.

1. Avskyttingsprosent; hanndyr vs. hunndyr

Den prosentvise fordelingen av felte dyr skal ikke overstige 60 % for noe kjønn.

2. Sett ku pr. okse

Ku/okse forholdet basert på registreringer fra ”Sett elg” bør i perioden være mellom 1,5-2,0.

I en naturlig elgbestand vil ku/okse-forholdet være nær 1:1, mens det i Norge er vanlig å ha 1,5-2,5 kyr per okse. Dette skyldes først og fremst et ønske om å produsere mye elg da en okse i snitt kan bedekke 1,5-2 kyr.

Gjennomsnittet «Sett ku pr. okse» i perioden 2018-2022 i Sømna er 2,05.

3. Slaktevekter kalv

Gjennomsnittsvakta på kalv skal økes i planperioden.

Gjennomsnittvekt på kalv tilbake til 2010 viser liten variasjon. Den ligger på 57 – 59 kg.

Til sammenligning i Brønnøy tilbake til 2014 viser samme tall.

4. Slaktevekter ungdyr

Gjennomsnittsvakta på ungdyr skal økes i planperioden.

Gjennomsnittvekt på ungdyr tilbake til 2010 viser variasjon mellom 119-130 kg.

Til sammenligning i Brønnøy tilbake til 2014 viser variasjon mellom 115-125 kg.

5. Avskyttingsprosent unge dyr (kalv og 1,5 års ungdyr)

I planperioden skal det felles minimum 60 % unge dyr (kalver og 1,5 års dyr).

I planperioden skal det felles minimum 30 % kalver.

I moderne hjorteviltforvaltning er det å skyte kalv en viktig del av en målrettet bestandsforvaltning. Ikke fordi det å skyte kalv er et mål i seg selv, men fordi dagens tette bestander ikke gir rom for at alle kalver skal vokse seg inn i bestanden. Fokuset i dagens hjorteviltforvaltning er ikke et størst mulig kjøttutbytte. Det overordnede målet er å sikre kvaliteten på de dyra som går igjen etter jakta. Det betyr at de mest produktive dyra av begge kjønn skal leve videre for å utgjøre en robust og produktiv bestand.

I perioden 2000-2022 er det felt i gjennomsnitt 28,7 % kalv pr år i Sømna.

Til sammenligning er det i Brønnøy felt 18,5 % kalv i samme perioden, og i Nordland fylke felt 30,2 % kalv i samme perioden. For hele landet er tallet 32,5 %.

6. Trafikkdrept elg og jaktuttak

Gjennomsnittlig antall trafikkdrepte elg bør ikke overstige 4 % av jaktutbyttet i planperioden.

I perioden 2018-2021 er det felt 255 elg i Sømna. 4 dyr er trafikkdrept i samme periode, som utgjør 1,6 %.

7. Bestandsutvikling

Elgbestanden skal i perioden holdes på nivået den har etter avslutning av perioden 2018-2022, og innenfor rammene av de andre mål som er satt i denne planen.

8. Beitetaksering

Siste beitetaksering var i 2013. Kort oppsummert var beitetrykket da for høyt. Etter 2013 er elgbestanden tatt ned betydelig. Utvikling av beitet er langsiktig. Derfor ses det ikke et behov for beitetaksering i perioden 2023-2025.

9. Aktiv bruk av hjorteviltforskriften

Hjorteviltforskriftens bestemmelser skal brukes aktivt med hensyn til å balansere elgbestanden på et nivå som er innenfor rammene av de andre mål som er satt i denne planen. Bestemmelsene skal også brukes med hensyn til sanksjonsmuligheter ved mislighold av rapporteringsplikt. Og andre bestemmelser som kan være aktuelle skal brukes for at forvaltningen skal være fornuftig samlet sett i kommunen.

10. Minsteareal elg

Minstearealet for elg er i dag 1600 da. Med synkende avskyting fra 2014 til 2017, og deretter jevn avskyting rundt 50 dyr pr.år, er det naturlig at minstearealet for elg videreføres på 1600 da.

Hjort

Etter at det ble åpnet for hjortejakt i Sømna har det vært sporadisk felling av dyr. Fra 2008 er det felt 39 dyr. En topp i 2015 med 7 felte dyr. Minstearealet for hjort var opprinnelig 30000 da, men ble endret til 5000 i 2010. Hjortebestanden viste en økning utover 2000-tallet, og for å stimulere til mer jakt ble minstearealet satt ned. Det kan gjerne felles flere hjort i kommunen.

Minsteareal hjort

Minstearealet for hjort på 5000 da. videreføres.

Rådyr

2008 er første året med tall på Hjorteviltregisteret. Statistikken fra Hjorteviltregisteret viser i perioden 2008-2022 at det er felt 812 dyr disse 15 årene. Fellingsstatistikken viser også at bestanden øker «eksplodivt». I 2022 ble det felt 127 rådyr i Sømna. Det er en stor økning i felling de 2-3 siste årene.

Fellingskvotene er langt fra utnyttet.

Det tildeles fellingskvoter på 25 vald under 10000 da., og det tildeles fri avskyting på 4 vald over 10000 da. I kommunen jobbes det med å slå sammen små vald for å kunne få fri avskyting. Mange små vald gir heller ikke full utnyttelse av arealet. Det anbefales at flere grunneiere slår seg sammen om rådyrvald.

Det har vært et økende antall påkjørsler av rådyr på veiene i Sømna, og det må være et mål å ha en reduksjon av antall påkjørsler.

Minsteareal rådyr

Minstearealet for rådyr på 400 da. videreføres.

Samarbeid over kommunegrensler

Viltforvaltningen i Sømna og Brønnøy er ivaretatt av Sør-Helgeland landbrukskontor, og det er naturlig at forvaltningen etter hvert blir mest mulig lik i de to kommunene.

Det skal være et samarbeid innen ivaretagelse av fallvilt. Felles viltvakttelefon og felles fallviltgruppe er allerede opprettet.